

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра приватного права

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

**«ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ
ПРОЦЕС»**

Спеціальність: 293 Міжнародне право

Освітня програма: 293.00.01 Міжнародне право

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Київ – 2022

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський університет імені Бориса Грінченка	Кафедра публічного та приватного права
Розробник: Сергієнко Наталія Артурівна, канд. юр. наук, доцент кафедри приватного права Факультету права та міжнародних відносин	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»	
Курс	II
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма:	293.00.01 Міжнародне право
Форма проведення:	Дистанційна
Тривалість проведення:	2 академічні години (1 год. 20 хв.)
Максимальна кількість балів: 40 балів	Комп'ютерне тестування (40 питань)

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

40-38 балів – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками;

37-35 балів – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок;

34-30 балів – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок;

29-25 балів – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності;

24-20 балів – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь);

19-1 балів – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання.

Компетентності, якими мають володіти студенти після вивчення дисципліни «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»:

Загальні компетентності (ЗК) –

ЗК-5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності спеціальності (ФК) –

ФК-2. Вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

ФК-3. Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК-4. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

ФК-6. Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-8. Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загальноюридичних питань.

ФК.14. Здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ:

Поняття цивільно-правової системи (сім'ї). Основні складові цивільно-правової системи. Основні цивільно-правові системи сучасного світу. Місце цивільного права України серед цивільно-правових систем сучасності. Тенденції розвитку сучасних цивільно-правових систем. Загальна характеристика континентальної (романо-германської) системи. Поділ континентального права на приватне й публічне. Рецепція римського приватного права: поняття і види. Пряма, опосередкована й латентна (прихована) рецепція. Романська підсистема цивільного права. Германська підсистема цивільного права. Загальна характеристика англо-американської системи цивільного права. Загальне право і право справедливості, прецедентне та статутне право. Роль судового прецеденту в англо-американській системі. Тенденції розвитку англо-американської доктрини цивільного права. Східноєвропейська система цивільного права: поняття та загальні риси. Центральноєвропейська система цивільного права: загальна характеристика.

Джерела цивільного і торгового права в країнах континентальної системи права. Співвідношення цивільних і торгових кодексів зарубіжних країн. Джерела цивільного і торгового права Франції. Французький цивільний кодекс (ФЦК) 1804 р. (Кодекс Наполеона): загальна характеристика. Значення ФЦК і його вплив на розвиток цивільного права в країнах світу. Французький торговий кодекс 1807 р. (ФТК): загальна характеристика, значення; співвідношення з ФЦК. Інші законодавчі акти, делеговане законодавство, судова практика та звичаї у цивільному праві Франції. Джерела цивільного і торгового права Німеччини. Германське цивільне уложення (ГЦУ) 1900 р.: загальні риси та значення. Германське торгове уложення (ГТУ) 1900 р.: загальні риси, значення; співвідношення з ГЦУ. Спеціальні цивільні закони. Роль судової практики, звичаїв та звичаїв ділового обороту в цивільному праві Німеччини. Джерела цивільного права Англії. Загальна характеристика прецедентного права. Загальне право та право справедливості. Особливості сучасного прецедентного права. Статутне право та делеговане законодавство Англії. Поняття, види та значення звичаїв у цивільному праві Англії. Торгові звичаї. Джерела цивільного права США. Особливості прецедентного права США. Закони та колізійні норми в цивільному і торговому праві США. Уніфікація законодавства штатів. Єдиний торговий кодекс США. Роль звичаю як джерела цивільного права в США. Торгові звичаєвості у праві США.

Поняття фізичної особи в цивільному праві зарубіжних країн. Джерела цивільно-правового статусу фізичних осіб в зарубіжних правових системах. Поняття правоздатності в доктрині цивільного права та законодавстві зарубіжних країн. Основні принципи цивільної правоздатності фізичної особи у праві зарубіжних країн. Позбавлення правоздатності. Правоздатність дитини, яка ще не народилася. Припинення правоздатності фізичної особи. Оголошення особи безвісно відсутньою та померлою. Презумпція безвісної відсутності у цивільному праві Франції. Оголошення громадянина

померлим за законодавством Німеччини. Визнання безвісної відсутності та оголошення особи померлою в країнах прецедентного права.

Поняття та ознаки юридичної особи в різних цивільно-правових системах. Незалежність існування юридичної особи у праві США та Англії. Теорії юридичної особи в доктрині цивільного права зарубіжних країн. Теорія фікції юридичної особи. Теорія реальності юридичної особи. Види юридичних осіб в різних цивільно-правових системах світу. Юридичні особи публічного права. Юридичні особи приватного права. Спілки та установи в цивільному праві Німеччини. Товариства та асоціації Франції. Об'єднання із спільною економічною ціллю. Корпорації в праві Англії. Одноособові корпорації. Корпорації та установи США. Способи утворення юридичних осіб в зарубіжних цивільно-правових системах. Правоздатність юридичної особи. Загальна і спеціальна правоздатність юридичної особи в цивільному праві Німеччини, Англії та США. Легалізація загальної дієздатності. Визнання дієздатності юридичної особи: форми і методи.

Поняття торгового товариства як організаційної форми об'єднання осіб. Спільні риси торгових товариств різних зарубіжних країн. Основні види торгових товариств в країнах романо-германського права. Персональні товариства. Статутні товариства. Повне товариство. Корпорації в Англії та США. Командитні товариства в країнах континентальної Європи. Корпорації з обмеженою відповідальністю в Англії та США. Поняття, види та правові засади акціонерних товариств в зарубіжних цивільно-правових системах.

Поняття представництва в цивільному праві зарубіжних країн. Пряме та законне представництво в країнах континентальної Європи. (Франція, Німеччина). Торгове представництво та посередництво в континентальній цивільно-правовій системі. Представництво службовців торгового товариства (прокура, торгове повноваження, комівояжерство). Самостійні торгові представники (торгові агенти) в зарубіжних правових системах. Представництво в англо-американській системі права (агент, консигнаційний агент, агент-делькредере, брокер, агент з виключними правами, комісійний експортний дім, аукціоніст).

Поняття та види речових прав у зарубіжних цивільно-правових системах. Абсолютний характер речових прав. Право слідування та право переваги в речових правах. Об'єкти речових прав в цивільному праві зарубіжних країн. Класифікація об'єктів речового права. Рухоме й нерухоме майно в цивільному праві різних зарубіжних країн. Реальне та персональне майно в англійському праві. Поняття та види цінних паперів в країнах романо-германської системи. Оборотні документи в англо-американській цивільно-правовій системі. Поняття та зміст права власності в зарубіжних правових системах. Виключні повноваження власника. Тенденції розвитку права власності в сучасних цивільно-правових системах світу. Форми права власності в зарубіжних країнах. Обмеження повноважень власника в законодавстві зарубіжних країн. Підстави набуття права власності. Набувальна давність у цивільному праві зарубіжних країн. Захист права власності. Віндикаційний та негаторний позови в романо-германській цивільно-правовій системі. Загальні позови з правопорушень в англо-американській системі права. Права на чужі речі: поняття та види. Приватноправові сервітути в зарубіжних національних правових системах. Довірча власність (траст) в цивільному праві Англії та США. Юридичні конструкції трасту. Права та обов'язки учасників довірчої власності.

Поняття та види зобов'язань у різних правових системах. Підстави виникнення зобов'язань. Зобов'язання із договору та квазідоговору, делікту та квазіделікту в цивільному праві Франції. Зобов'язання із закону, угоди, делікту, безпідставного збагачення та ведення чужих справ без доручення у праві Німеччини. Зобов'язання із

деліктів, договорів та квазідоговорів в англо-американській цивільно-правовій системі. Класифікація зобов'язань в різних правових системах. Умови і принципи виконання зобов'язань в зарубіжних правових системах. Наслідки невиконання зобов'язань. Цивільно-правова відповідальність за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань. Збитки в цивільному праві зарубіжних країн. Компенсаторні та мораторні, конкретні та абстрактні збитки. Вина боржника в заподіянні шкоди. Підстави звільнення боржника від відповідальності. Неможливість виконання зобов'язання боржником. Випадок та непереборна сила в різних цивільно-правових системах. Теорія “даремності “ (втрати смислу) договору в англо-американській системі права. Множинність осіб у зобов'язаннях. Дольові, сумісні та солідарні зобов'язання в романо-германській системі права. Спільні чи роздільні кредитори, спільні, сумісні чи розрізнені боржники в англо-американському цивільному праві. Уступка вимоги та переведення боргу. Припинення зобов'язань. Поняття способів забезпечення зобов'язань в доктрині цивільного права зарубіжних країн. Види способів забезпечення зобов'язань. Неустойка в праві країн континентальної Європи. Заздалегідь обчислені збитки та штраф в англо-американському цивільному праві. Порука в цивільному праві зарубіжних країн. Поняття застави та її види в різних правових системах. Застава нерухомого майна. Поняття, види іпотеки та джерела її правового регулювання в країнах різних цивільно-правових систем: континентальної (Франція, Німеччина та ін.); англо-американської (Англія, США). Підстави виникнення іпотеки за законодавством зарубіжних країн. Реєстрація іпотеки. Права та обов'язки сторін за угодою іпотеки. Перехід права власності на предмет іпотеки. Задоволення вимог кредитора за рахунок заставленого майна.

Поняття позадоговірних зобов'язань та зобов'язань із заподіяння шкоди в різних цивільно-правових системах. Особливості та значення зобов'язань із заподіяння шкоди в зарубіжному цивільному праві. Джерела правового регулювання зобов'язань із заподіяння шкоди. Підстави виникнення зобов'язань із заподіяння шкоди. Формула генерального делікту в країнах континентальної цивільно-правової системи. Система змішаного делікту. Система сингулярних деліктів в англо-американському праві.

Поняття договорів в цивільному праві зарубіжних країн. Класифікація договорів. Односторонні та синалагматичні (двосторонні), оплатні та безоплатні, консенсуальні та реальні, мінові та ризикові договори в країнах континентальної Європи. Класифікація договорів в англо-американській системі права. Зміст договору. Істотні, звичайні та випадкові умови договору в цивільному праві країн романо-германської системи. Істотні, прості та такі, що припускаються умови договору в англо-американській системі права. Значення договору. Укладення договору. Оферта та акцепт у цивільному праві зарубіжних країн. Умови дійсності договору в зарубіжних цивільно-правових системах. Вимоги до суб'єктів договору. Правове значення змісту договору. Воля та волевиявлення в договорі. Форма договору та її значення. Законна підстава договору (кауза) в країнах континентальної Європи. Зустрічна винагорода у договорі в англо-американській системі права.

Цивільне законодавство України. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків. Здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів. Фізичні особи. Правосуб'єктність. Юридичні особи, організаційно-правові форми юридичних осіб. Порядок створення юридичних осіб, їх реорганізація, ліквідація. Об'єкти цивільних прав. Речі, майно. Представництво. Строки, терміни, позовна давність. Право власності, інші речові права. Набуття, припинення права власності. Спільна власність. Захист права власності. Речові права на чуже майно. Зобов'язання, сторони у зобов'язанні. Виконання зобов'язання, його забезпечення. Договори, їх види, умови. Укладення зміна, розірвання договору. Недоговірні зобов'язання. Публічна обіцянка

винагороди. Вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або майна юридичної особи. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи, майну юридичної особи. Відшкодування шкоди. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Поняття порівняльного цивільного процесу. Предмет порівняльного цивільного процесу. Джерела цивільного процесу. Класифікація судових систем. Цивільна судова юрисдикція. Цивільні справи: поняття та суть. Підсудність цивільних справи.

Суд та суддя в цивільному процесі: співвідношення. Поведінка судді та вимоги до неї. Незалежність судді. Об'єктивність судді. Чесність і непідкупність судді. Дотримання суддею етичних норм. Рівність у ставленні судді до всіх сторін судового засідання. Компетентність і старанність судді.

Сторони в цивільному процесі (позивач, відповідач). Треті особи. Права, обов'язки сторін та третіх осіб в цивільному процесі. Представники сторін, третіх осіб. Інститут представництва в цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу, їх права та обов'язки.

Поняття доказів, доказування в цивільному процесі. Суб'єкти доказування. Види доказів. Вимоги, яким мають відповідати докази. Концепт «плодів отруєного дерева» в аспекті цивільного процесу. Пояснення сторін, третіх осіб, їх представників. Показання свідків. Висновки експертів. Речові докази. Письмові докази. Інші докази в цивільному процесі.

Відкриття судового засідання. Роз'яснення учасникам судового розгляду їх прав та обов'язків. Відводи в цивільному процесі та їх заявлення. Клопотання та заяви учасників цивільного процесу, їх заявлення та вирішення. Хід судового розгляду. Встановлення обставин справи та дослідження доказів. Ухвалення судом рішення. Оскарження судових рішень.

Завдання та засади цивільного судочинства в Україні. Законодавство про цивільне судочинство в Україні. Цивільна юрисдикція в Україні. Відводи та їх заявлення в цивільному судочинстві України. Учасники цивільного судочинства в Україні, їх права та обов'язки. Представництво в цивільному процесі України. Докази та доказування в цивільному процесі України. Види доказів та вимоги до доказів, подання доказів в цивільному процесі України. Розгляд цивільної справи в суді в Україні. Відкриття судового засідання по розгляду цивільної справ в Україні. Роз'яснення учасникам судового розгляду їх прав та обов'язків, вирішення питання щодо клопотань, заяв учасників судового розгляду, встановлення обставин справи та дослідження доказів, ухвалення судом рішення в цивільному процесі України. Оскарження судових рішень в цивільних справах в Україні.

Цивільний процес та виконавчий процес: зв'язок та диференціація. Диференціація виконання судового рішення та примусового виконання судового рішення. Сучасні системи організації примусового виконання рішень. Правовий статус виконавця судового рішення в цивільній справі. Загальна процедура примусового виконання рішень судів у цивільних справах. Астрент у виконавчому провадженні. Переїняття Україною передового зарубіжного досвіду в реформуванні системи примусового виконання рішень. Загальна процедура примусового виконання рішень судів у цивільних справах в Україні.

**Перелік рекомендованої літератури та навчальних матеріалів.
Рекомендована література:**

Базові

1. Конституція України від 28 червня 1996. Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
4. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.
5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. К. Алерта. 2021. 528 с.
6. Загальна теорія права. Нормативний курс: підруч. для студ.-юристів. за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер. 2021. 576 с.
7. Петришин О. В., Зінченко О. В., Лук'янов Д. В. Порівняльне правознавство. Хрестоматія для юридичних факультетів і закладів вищої освіти. Х. Видаництво «Право». 2019. 1024.
8. Теорія доказового права: науково-практичний посібник (монографія); за заг. ред. д.ю.н., проф., акад. Академії наук Вищої школи України М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. 426 с.
9. Комаров В. В., Гусаров К. В., Сакара Н. Ю. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути. Х. Видаництво «Право». 2016. 848 с.
10. Орел Л. В., Калашник О. М. Цивільне право та процес : навчальний посібник. Х. Видаництво «Право». 2021. 423 с.
11. Дрогозюк К. Б. Доказування у цивільному процесі України та Франції : монографія. Х. Видаництво «Право». 2019. 238 с.
12. Каламайко А. Ю. Електронні докази в цивільному процесі : монографія. Х. Видаництво «Право». 2017. 178 с.
13. Голубєва Н. Ю. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. Х. Видаництво «Право». 2021. 840 с.
14. Алімов К.О. Зарубіжний досвід цивільного процесу Німеччини та Франції. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 6. С.66-68.
15. Голубцова О.В. Основи представництва в цивільному процесі Німеччини. Новели цивільного процесуального законодавства: представництво : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер. ; до 150-ї річниці з дня відкриття першої судової палати у м. Одеса (м. Одеса, 16 травня 2019 року) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Н. Ю. Голубєвої. Одеса : Фенікс, 2019. Укр. та франц. мовами. С. 147-149.
16. Васильєв С.В. Порівняльний цивільний процес. Підручник. К.: Алерта, 2015. 352 с.
17. О. Кібенко, А. Пендак Сарбах. Право товариств (company law) порівняльно-правовий аналіз acquis ЕС та законодавства України. Юстиніан. 2006. 496 с.
18. Шимон С.І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн. Навчальний посібник. К.: КНЕУ. 2004. 220 с.
19. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США. К. 1999.
20. Баженов М. І. Принцип свободи договору за законодавством України, Франції та Німеччини: порівняльно-правовий аспект. Нове українське право. № 1. 2022. С. 9-15.
21. Бехруз Х. Порівняльне правознавство: Підручник. Одеса: Фенікс, 2009. 464с.
22. Гороховська О.В. Єдиний торговий кодекс США як регулятор цивільних і торгових правовідносин// Держава та регіони. Серія 6 Право. 2014. №3. С.118-124.

23. Плахіна І.В. Зобов'язання із заподіяння шкоди в праві ФРН, Франції, Англії та США// Часопис Академії Адвокатури України. 2013. №4.
24. Утехін І.Б. Загальні положення про виконання договору в країнах континентального права: Німеччина та Франція // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ Імені Е.О. Дідоренка. 2011. Вип.-1. С.81-88.
25. Харитонов Є. Деякі питання класифікації європейських систем приватного права / Є. Харитонов, О. Харитонova // Порівняльне правознавство. 2012. № 3/4. С. 177–196.
26. Цивільне право України. Загальна частина. За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. Київ, Юрінком Інтер, 2017. 976 с.
27. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
28. Про виконавче провадження : Закон України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII. Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.
29. Сергієнко Н. А. До питання правового статусу державного виконавця. Юридичний вісник. 2019. № 3. С. 104-109.
30. Сергієнко Н. А. Виконавчий процес (як діяльність): поняття та ознаки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. Том 31 (70) № 4 2020. С. 50-55.
31. Сергієнко Н.А. До проблематики правового статусу органів державної виконавчої служби та виконавців. Підприємництво, господарство і право. № 11. 2019. С. 65-69.
32. Бангалорські принципи поведінки суддів від 19 травня 2006 року. Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН 27.07.2006 № 2006/23. Верховна Рада України. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_j67#Text.
33. Мартинюк Ю. В. Способи самозахисту цивільних прав у договірних зобов'язаннях. Нове українське право. 2022. № 1. С. 208-214.
34. Сергієнко Н. А. Завдання цивільного процесу за законодавством України та німеччини: порівняльний аспект. Сучасне право: міжнародний вимір і національний досвід. Матеріали міжнародного круглого столу, 2 лист. 2021 р. / Київський університет імені Бориса Грінченка. [Електронне видання] Київ, 2022. 253 с. URL: https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2022/kmvpp/Naukovi_zakhody_kafedry/Suchasne-pravo-mizhnarod-vymir-zbirnyk-2022.pdf#page=61.
35. Загальна теорія права : підручник / [О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.] ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.
36. Петришин О.В., Зінченко О. В., Лук'янов Д. В. Порівняльне правознавство у таблицях. Х. Видаництво «Право». 2021. 164.
37. Косовський Л. М. Судочинство у цивільних справах з іноземним елементом : монографія. Х. Видаництво «Право». 2017. 300 с.
38. Настасяк І. Типологізація чи класифікація сучасних правових систем світу? / Вісник Національної академії прокуратури України. 2014. № 5. С. 41-46.
39. Харитонов О. Порівняльне право Європи. Посібник. Х.: Одіссей., 2002.
40. Майданик Р. А. Речове право України. Підручник. Київ, Алерта. 2019.1092 с.
41. Сергієнко Н. А. Захист прав та інтересів майнового поручителя при спливі позовної давності за основним зобов'язанням / Н. А. Сергієнко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : збірник наукових праць / Міжнародний гуманітарний університет. Одеса, 2016. С. 111-115. (Серія: «Юриспруденція ; Вип. 20).
42. Сергієнко Н. А. Реформа виконавчого провадження та судочинства: взаємодія виконавців із судами / Н. А. Сергієнко // Реформа виконавчого провадження: сьогодення та

перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Київ, 30 березня 2018 року) / ред. кол.: Шкляр С.В., Фурса С.Я., Снідевич О.С. К.: Видавництво «Юстон», 2018. С.72-75.

Інші навчальні матеріали:

1. ЕНК дисципліни.
2. Конспекти лекцій.

Зразки тестів

1. Німецьке цивільне уложення (Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)) (НЦУ), прийняте 18 серпня 1896 р., вступило в дію (з якого року?):
  - а) 1900 р.
  - б) 1905 р.,
  - в) 1899 р.
2. Який з цих нормативно-правових актів існує:
  - а) Французький цивільний кодекс (ФЦК) 1804 р.
  - б) Германський звичаєво-канонічний кодекс 1890 р.
  - в) Американський уніфікований торговельно-комерційний кодекс 1900 р.
3. Іпотека є:
  - а) способом відшкодування збитків,
  - б) одним зі способів забезпечення виконання зобов'язання,
  - в) способом відшкодування моральної шкоди, спричиненою смертю

Програма екзамену розглянута і затверджена на засіданні кафедри приватного права (протокол № 2 від 09.11.2022 р.).

Екзаменатор

Н. А. Сергієнко

Завідувач кафедри

_____

Л. В. Орел